

Notat om afgrænsning af indhold i miljøvurdering af vindmøllepark Thorup-Sletten

UDKAST

Tekst markeret med gul overstregning opdateres efter høring af offentligheden og berørte myndigheder

1. Indledning

Jammerbugt Kommune har den 27. september 2018 vedtaget lokalplan nr. 03-001, Vindmøller, Thorup Sletten, Gøttrup, med tilhørende miljørapport, endeligt. Vesthimmerlands Kommune har den 20. september 2018 vedtaget kommuneplantillæg nr. 09-316-49 til kommuneplan 2009 og lokalplan nr. 1065, Vindmøller, Thorup Sletten, med tilhørende miljørapport, endeligt. Den 4. oktober 2018 meddelte kommunerne VVM-tilladelser til projektet.

Planerne er en del af et tværkommunalt projekt i Jammerbugt Kommune og Vesthimmerlands Kommune, hvor der samlet opstilles 18 vindmøller på Thorup-Sletten. Planerne giver mulighed for, at der kan opstilles 9 vindmøller i hver kommune.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet og Planklagenævnet modtog efterfølgende klager over afgørelserne. Den 9. marts 2021 ophæver Miljø- og Fødevarerklagenævnet Jammerbugt Kommunes og Vesthimmerland Kommunes afgørelser af 4. oktober 2018 om VVM-tilladelser til opstilling af vindmøller på Thorup-Sletten og hjemviser sagerne til fornyet behandling. Den 9. marts 2021 ophæver Planklagenævnet den fælles miljørapport og Jammerbugt Kommunes lokalplan. Som følge af, at nævnet ophæver den fælles miljørapport, er Vesthimmerlands Kommunes lokalplan og kommuneplantillæg ugyldige. Det betyder, at miljørapporten og de to kommuners lokalplaner samt kommuneplantillægget ikke længere gælder.

Begrundelserne for hjemvisningen er Natura 2000 konsekvensvurderingen af projektet, idet klagenævnene ikke finder, at det ikke er tilstrækkeligt dokumenteret, at projektet ikke vil skade Natura 2000 områder. Klagenævnene har på baggrund af ovenstående resultat ikke fundet grundlag for at tage stilling til de øvrige klagepunkter i forhold til konsekvensvurderingen, miljøvurderingen og plangrundlaget fra de to kommuner. Det vides således ikke, om de øvrige klagepunkter kunne give anledning til hjemvisning af sagerne fra klagenævnenes side.

Klagerne havde ikke opsættende virkning for projektet, og i 2020 opstillede Eurowind de 18 vindmøller efter vilkår og rammer i kommunernes VVM-tilladelse og lokalplaner samt tilladelser efter anden lovgivning, herunder byggetilladelsen og den endelige støjansøgning og støjansøgningssamtalen om vindmølleparken. Møllerne har således været i drift siden sommeren 2020.

Begge kommuner har besluttet at der skal arbejdes videre med en retlig lovliggørelse af projektet. På den baggrund har kommunerne bedt bygherre, Eurowind, om at igangsætte arbejdet med at opdatere Natura 2000 konsekvensvurderingen.

Den opdaterede Natura2000 konsekvensvurdering er efterfølgende i marts 2022 fremsendt til begge kommuner, og den overordnede konklusion i vurderingen er, at møllerne ikke vil påvirke Natura2000 området. Derfor har Eurowind, sammen med den opdaterede Natura 2000 konsekvensvurdering, fremsendt en ansøgning om igangsætning af udarbejdelse af opdateret plangrundlag med tilhørende miljørapport.

Den opdaterede Natura 2000 konsekvensvurdering er fremlagt for politikerne i begge kommuner, og Kommunalbestyrelserne i begge kommuner har den 19. maj 2022 taget til efterretning, at der arbejdes videre med udarbejdelse af opdatering af plangrundlag og miljørapport.

Processen med opdateringen af plangrundlag og miljørapport følger den normale procedure, hvilken der er redegjort for senere i nærværende notat.

Det ansøgte projekt kræver en tilladelse efter § 25 i Miljøvurderingsloven¹. Eurowind Project A/S skal udarbejde og fremlægge en miljøkonsekvensrapport for projektet. Miljøkonsekvensrapporten skal vurdere og belyse, om det ansøgte projekt kan få en væsentlig indvirkning på miljøet.

Jammerbugt Kommune og Vesthimmerlands Kommune skal efter § 23 i Miljøvurderingsloven, forud for udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten, afgive en udtalelse om afgrænsningen af den opdaterede miljørapports indhold og omfang.

Dette afgrænsningsnotat indeholder Jammerbugt Kommunes og Vesthimmerlands Kommunes afgrænsning af både miljøvurdering af plandokumenter og miljøvurdering af det konkrete projekt (se nærmere redegørelse for dette i afsnit 4.3 på side 7). Den endelige afgrænsning fastsættes på baggrund af en offentlighedsfase, hvor offentligheden og berørte myndigheder er hørt efter § 11 og § 35 i Miljøvurderingsloven.

2. Projektbeskrivelse

Den oprindelige miljørapport fra december 2016 beskriver et projekt bestående af 20 vindmøller. I forbindelse med den endelige vedtagelse af planerne er der udgået 2 møller af projektet. Det realiserede projekt består derfor af 18 vindmøller. Mølletypen er Siemens-Gamesa SWT 130 med en installeret effekt på 4,3 MW. Rotordiameteren er på 130 meter og med en navhøjde på 85 meter, giver det en totalhøjde på lige under 150 meter til vingespids i topstilling. Vindmøllerne har en samlet effekt på ca. 77 MW og en el-produktion svarende til det årlige el-forbrug i ca. 65.000 husstande.

Figur 1: Placering af 18 møller i hhv. Jammerbugt og Vesthimmerlands Kommuner.

¹ LBK nr 1976 af 27/10/2021: Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

3. Juridisk grundlag

Da projektet med klagenævnenes hjemvisning af sagen ikke har en gældende VVM-tilladelse (§ 25-tilladelse efter gældende miljøvurderingslov) og plangrundlag, har Jammerbugt Kommune og Vesthimmerlands Kommune besluttet, at der skal ske en retlig lovliggørelse af de opstillede vindmøller ved Thorup Sletten. Det betyder, at bygherre (Eurowind Project A/S) skal udarbejde en revideret miljørapport af projektet efter gældende miljøvurderingslov² med senere ændringer.

Udgangspunktet er rapporten "Vindmøller ved Thorup-Sletten. Miljørapport med VVM-redegørelse og Miljøvurdering (december 2016)", som er udarbejdet af arkitektfirmaet Mogens B. Leth. Miljørapporten opdateres, så den stadig både er en miljøvurdering af selve projektet (jf. Miljøvurderingslovens § 15) og en miljøvurdering af lokalplaner og kommuneplantillæg (jf. Miljøvurderingslovens § 8). Nye afgørelser fra Planklagenævnet har stadfæstet, at det også efter den gældende Miljøvurderingslov er tilladt at samle miljøvurderingen af selve projektet og planerne i én miljørapport under visse betingelser.

Orbicon (nu WSP) udarbejdede i 2016 Natura 2000 konsekvensvurderingen af projektet, som efterfølgende er vurderet utilstrækkeligt af klagenævnene. Natura 2000 konsekvensvurderingen skal derfor også opdateres, og konklusionerne herfra skal indarbejdes i miljørapporten. Forudsætningen for en retlig lovliggørelse i kommunerne er, at en opdateret Natura 2000 konsekvensvurdering, når frem til, at projektet ikke vil medføre skade på Natura 2000 områder, og at der ikke ødelægges yngle- og rasteområder for strengt beskyttede arter (bilag IV arter), jf. habitatbekendtgørelsen.

Der har været tvivl om proceduren for en opdatering af miljørapporten. Derfor har Eurowind Project bedt advokatfirmaet Codex om en vurdering baseret på tidligere afgørelser ved EU-domstolen og de danske klagenævn i lignende sager.

EU-domstolen har sagt følgende om kravet til den efterfølgende "lovliggørende" VVM-rapport (præmis 43), trykt i MAD 2017.274 af en sag vedrørende et biogasanlæg, som oprindeligt ikke var blevet miljøvurderet.

Citat:

"På baggrund af samtlige ovenstående betragtninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at i tilfælde af en undladelse af at foretage en vurdering af et projekts indvirkninger på miljøet, som kræves i direktiv 85/337, kræver EU-retten på den ene side, at medlemsstaterne bringer de ulovlige følgevirkninger af denne undladelse til ophør, og er på den anden side ikke til hinder for, at en vurdering af disse indvirkninger foretages med henblik på en lovliggørelse efter opførelsen og ibrugtagningen af det pågældende anlæg, på betingelse af,

- at de nationale bestemmelser, der tillader denne lovliggørelse, ikke giver de berørte anledning til at omgå EU-reglerne eller til at undlade at anvende dem, og

---

² LBK nr 1976 af 27/10/2021: Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

- at vurderingen foretaget med henblik på lovliggørelse ikke kun begrænses til dette anlægs fremtidige indvirkninger på miljøet, men også tager de indvirkninger på miljøet, der har været siden anlæggets opførelse, i betragtning"

Det fortolkes således, at en opdateret miljørapport også skal forholde sig til den faktiske viden om påvirkninger efter, at møllerne er stillet op.

Mht. til "genbrug" af miljørapporter i øvrigt henvises der til nogle danske afgørelser, hvor nævnene meget kort og overordnet har forholdt sig hertil. Den første sag er lidt ældre og angår en omfartsvej i Tryggevejle Ådal. Her var spørgsmålet, om en lidt ældre VVM-rapport kunne danne grundlag for en ny tilladelse, til hvilket Natur- og Miljøklagenævnet anførte:

"Det kan ikke på baggrund af planloven eller VVM-bekendtgørelsen med sikkerhed udledes, hvor lang en gyldighedsperiode en VVM-redegørelse har. VVM-vejledningen giver heller ikke noget entydigt svar herpå. En ny VVM-tilladelse vil kunne meddeles på grundlag af en VVM-redegørelse, som er gennemført for flere år siden, i det omfang denne stadig er gyldig og dækkende.

Den anden - og lidt nyere sag – angår et kystsikringsprojekt ved Jyllinge Nordmark, hvor Miljø- og Fødevareklagenævnet i en afgørelse af 7. maj 2018 ophæver VVM-tilladelsen fordi plangrundlaget var blevet ophævet af Planklagenævnet den 6. april 2018. Klagenævnet har knyttet bemærkninger til den fornyede behandling af sagen, hvor kommunen ville kunne meddele ny VVM-tilladelse, når plangrundlaget igen var på plads. Herom anførte nævnet bl.a.:

Citat:

*" VVM-redegørelsen i sagen.
Roskilde Kommune skal ved en fornyet behandling og inden eventuel meddelelse af en ny VVM-tilladelse iagttage ovenstående regler om kravene til indholdet af en VVM-redegørelse.*

Som tidligere bemærket i Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 30. juni 2017 skal Roskilde Kommune, såfremt der sker ændringer i projektet, som ikke kan rummes indenfor den nuværende VVM-redegørelse, lave supplerende vurderinger og VVM-redegørelse/tillæg til VVM-redegørelse, forinden der kan meddeles en eventuel ny VVM-tilladelse.

Generelt set kan en eventuel ny VVM-tilladelse baseres på en tidligere udarbejdet VVM-redegørelse, men det forudsætter, at redegørelsen er dækkende for det aktuelle projekt."

Codex advokater mener, at de ovenstående afgørelser må forstås sådan, at man skal opdatere miljørapporten, som om man begyndte at vurdere på projektet i dag. Dvs., hvis der i mellemtiden er kommet ny videnskabelig eller faktisk viden, så skal dette indgå i rapporten – men i det omfang den gamle rapport stadig er fyldestgørende, kan teksten genbruges.

Vesthimmerland og Jammerbugt Kommuner er enige i ovenstående vurdering.

4. Miljøvurderingsloven

Det samlede projekt er omfattet af Lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), fremover benævnt miljøvurderingsloven. Et projekt er iflg. §5, punkt 6a i bekendtgørelsen defineret som gennemførelse af anlægsarbejder eller andre installationer eller arbejder, herunder nedrivning.

Projekter vedr. opstilling af vindmøller er opført på miljøvurderingslovens bilag 2. Bilag 2 omfatter projekter, der i udgangspunktet skal screenes for VVM-pligt:

> Bilag 2, punkt 3j): Anlæg til udnyttelse af vindkraft til energiproduktion (vindmøller), bortset fra enkeltstående vindmøller i landzone med en totalhøjde på op til 25 m (husstandsmøller).

Eurowind Project A/S har jf. miljøvurderingslovens §19, stk. 4 ved fremsendelse af VVM-ansøgningen samtidigt ansøgt om frivilligt at gennemføre en miljøkonsekvensvurdering (VVM) af projektet. Det betyder, at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport for projektet.

I nærværende projekt er Jammerbugt og Vesthimmerlands Kommuner VVM-myndighed, da det ansøgte projekt udelukkende vil omfatte anlægsarbejder på land og kun omfatter de to kommuner. Kommunerne skal derfor træffe afgørelse om der kan meddeles en §25-tilladelse (VVM-tilladelse) til projektet eller ej.

Kommunerne skal derudover opdatere og genvedtage de udarbejdede plandokumenter med tilhørende miljøvurdering. Plandokumenterne der skal opdateres er i Jammerbugt Kommune Lokalplan nr. 03-001, Vindmøller, Thorup Sletten, Gøttrup, med tilhørende miljørapport. I Vesthimmerlands Kommune er det kommuneplantillæg nr. 09-316-49 til kommuneplan 2009 og lokalplan nr. 1065, Vindmøller, Thorup Sletten, med tilhørende miljørapport. Lokalplanen er udarbejdet som én samlet lokalplan for hele projektet. Plangrundlaget skal være vedtaget, før der kan gives en eventuel § 25-tilladelse (VVM-tilladelse) til projektet.

4.1 Miljøkonsekvensvurdering af projektet

Det ansøgte projekt kræver en tilladelse efter § 25 i Miljøvurderingsloven. Eurowind Project A/S skal udarbejde og fremlægge en miljøkonsekvensrapport for projektet. Miljøkonsekvensrapporten skal vurdere og belyse, om det ansøgte projekt kan få en væsentlig indvirkning på miljøet. Jammerbugt og Vesthimmerlands kommuner skal efter § 23 i Miljøvurderingsloven forud for udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten afgive en udtalelse om afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold og omfang. Den endelige afgrænsning fastsættes på baggrund af offentlighedsfasen, hvor offentligheden og berørte myndigheder høres efter § 35 i Miljøvurderingsloven.

En afgrænsning er en tidlig fastlæggelse af, hvad miljøkonsekvensvurderingen forventes at indeholde, og hvilket fokus samt detaljeringsgrad den skal have. Afgrænsningen er derfor en vigtig forudsætning for at kunne igangsætte en god miljøvurderingsproces. Det er hensigten med afgrænsningsnotatet, at det på forhånd vurderes, hvorvidt projektet formodes at medføre påvirkninger på en eller flere miljøfaktorer, for at kunne fokusere miljøkonsekvensrapporten på disse miljøfaktorer. Der kan også i løbet af arbejdet med miljøkonsekvensrapporten opstå emner eller problemstillinger, der bør belyses som en del af det endelige beslutningsgrundlag. Hvis dette behov skulle opstå, vil kommunerne gå i dialog

med bygherre om processen, herunder indhold og omfang af miljøkonsekvensrapporten.

4.2 Miljøvurdering af plangrundlag

Jammerbugt og Vesthimmerlands kommuner skal som planmyndighed udarbejde et kommuneplantillæg og en lokalplan for projektet, der omfatter hele projektet. Udarbejdelse af kommuneplantillæg er kun relevant for den del af projektet, der er beliggende i Vesthimmerlands Kommune.

Begge kommuner har besluttet, at planerne skal miljøvurderes, jf. Miljøvurderingslovens § 8, da planerne udarbejdes indenfor energi, fysisk planlægning og arealanvendelse og fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser. Kommunerne skal forud for udarbejdelsen af miljørapporten for planer og programmer omfattet af § 8, stk. 1, foretage en afgrænsning af miljørapportens indhold.

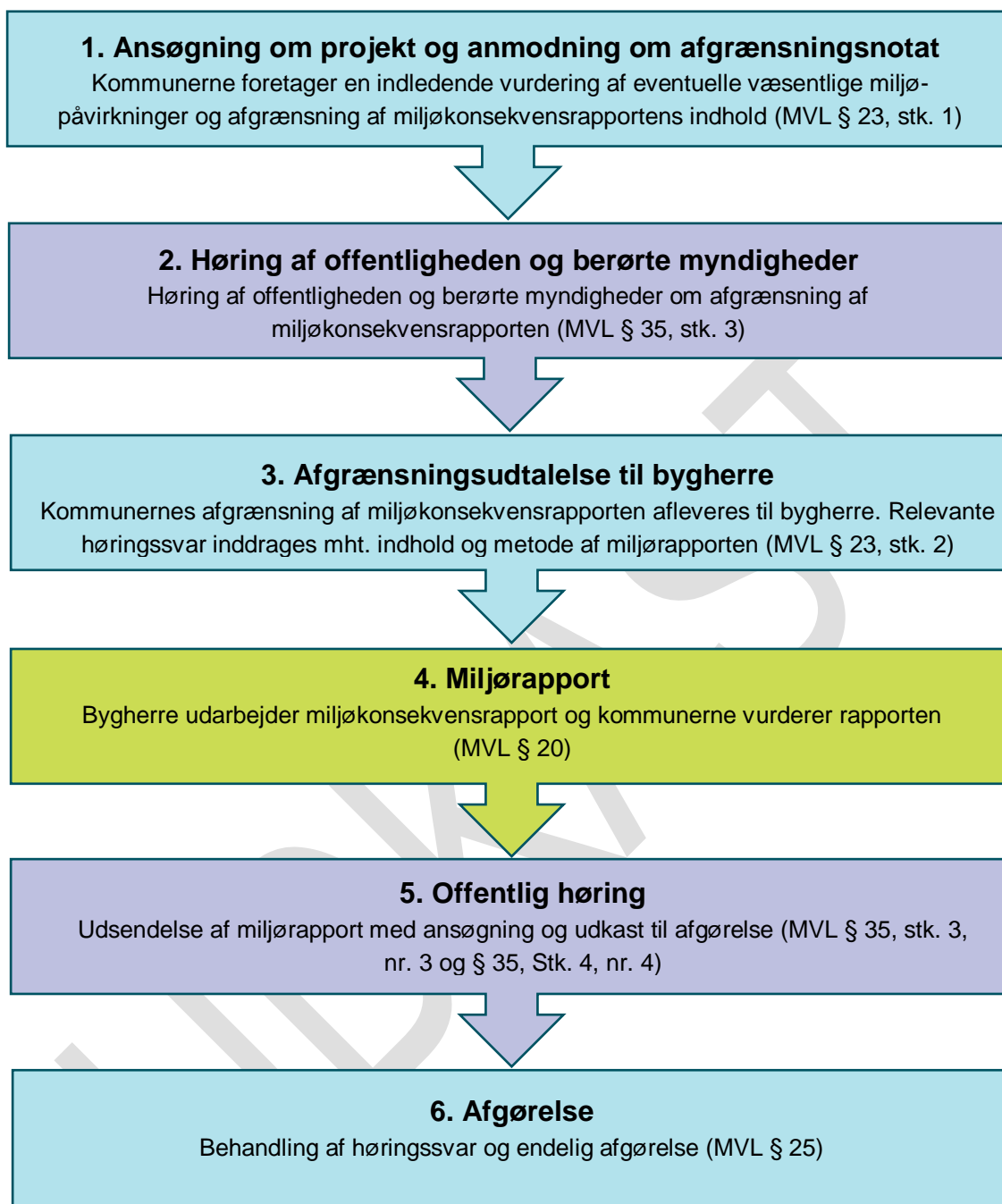
4.3 Miljøvurderingsprocessen

Miljøvurderingsprocessen er illustreret på næste side. Her vises den grafiske oversigt de forskellige faser i miljøvurderingsprocessen for projektet. Den grafiske oversigt viser i markeringen desuden, hvem der i de forskellige procesfaser er ansvarlig; myndighed eller bygherre.

Bygherre er ansvarlig for udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten, mens kommunerne som planmyndighed er ansvarlig for miljøvurderingen af plangrundlaget. Kommunerne har besluttet, at der kan udarbejdes en samlet miljøvurdering af projektet (miljøkonsekvensrapport) samt kommuneplantillæg og lokalplan (miljørapport), idet der er et stort overlap i miljøvurderingsprocessen. Miljøvurderingsloven indeholder ikke et forbud mod, at der udarbejdes en samlet miljørapport/miljøkonsekvensrapport, som indeholder både en miljøvurdering af planen og af selve projektet. Det er heller ikke afgørende, hvordan rapporten benævnes, hvis det i øvrigt fremgår af rapporten, at den både udgør en miljøvurdering efter miljøvurderingslovens afsnit II og III. Det afgørende er derimod, at de processuelle og indholdsmæssige krav til miljøvurdering af både planer og projekt er overholdt.

Der udarbejdes således én samlet miljørapport af bygherre, som efterfølgende skal vurderes og godkendes af både Jammerbugt og Vesthimmerlands kommuner, inden kommunerne udsender miljørapporten og plandokumenterne i høring hos berørte myndigheder og offentligheden i overensstemmelse med bestemmelserne i Miljøvurderingslovens § 32, stk. 3 og § 35, stk. 3.

I det følgende betegnes miljøkonsekvensrapporten/miljørapporten som *miljørapporten*.

Bygherre, Eurowind Project A/S

Myndighedsbehandling, Jammerbugt og Vesthimmerlands Kommuner

Høring af offentligheden mv.

4.4 Lovkrav til miljøvurderingen

Der er i Miljøvurderingsloven krav til miljørapporten/ indhold og kvalitet. Kravene er defineret i Miljøvurderingslovens § 12 (myndighedens miljørapport ved udarbejdelse af miljøvurdering af planer i henhold til § 8) og § 20 (bygherres miljøkonsekvensrapport for et projekt i henhold til § 15).

4.4.1 Miljøvurdering af plandokumenterne

§ 12 i Miljøvurderingsloven foreskriver følgende krav til miljørapportens indhold:

Stk. 2. Miljørapporten skal indeholde de oplysninger, som med rimelighed kan forlanges med hensyntagen til den aktuelle viden og gængse vurderingsmetoder og til, hvor detaljeret planen eller programmet er, hvad planen eller programmet indeholder, på hvilket trin i et beslutningsforløb planen eller programmet befinder sig, og hvorvidt bestemte forhold vurderes bedre på et andet trin i det pågældende forløb.

Stk. 3. Oplysninger om planens eller programmets indvirkning på miljøet, der er indhentet på et andet trin af beslutningsforløbet eller som følge af anden lovgivning, og som er omfattet af bilag 4, kan anvendes i miljørapporten.

Stk. 4. Miljørapporten skal indeholde en beskrivelse af de påtænkte foranstaltninger vedrørende overvågning af de væsentlige indvirkninger på miljøet ved planens eller programmets gennemførelse i overensstemmelse med regler fastsat i medfør af § 14. Miljørapportens program for overvågning udarbejdes med henblik på at kunne identificere uforudsete negative virkninger på et tidligt trin og træffe enhver hensigtsmæssig afhjælpende foranstaltning. Eksisterende overvågningsordninger kan anvendes, i det omfang det er hensigtsmæssigt.

4.4.2 Miljøvurdering af projektet

§ 20, stk. 2 foreskriver følgende krav til miljøkonsekvensrapportens indhold:

- 1) En beskrivelse af projektet med oplysninger om projektets placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender*
- 2) en beskrivelse af projektets forventede væsentlige indvirkninger på miljøet*
- 3) en beskrivelse af projektets særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet*
- 4) en beskrivelse af de rimelige alternativer, som bygherren har undersøgt, og som er relevante for projektet og dets særlige karakteristika, og en angivelse af hovedårsagerne til den valgte løsning under hensyntagen til projektets indvirkninger på miljøet*
- 5) et ikke-teknisk resumé af de i nr. 1 - 4 omhandlede oplysninger*
- 6) alle yderligere oplysninger omhandlet i bilag 7, som er relevante for de særlige karakteristika, der gør sig gældende for et bestemt projekt eller en bestemt projekttipe og for det miljø, der kan forventes at blive berørt.*

De oplysninger, som Eurowind Project A/S skal give om det ansøgte projekt i miljøkonsekvensrapporten jf. ovenstående skal på passende måde påvise, beskrive og vurdere projektets væsentlige direkte og indirekte virkninger på nedenstående faktorer jf. Miljøvurderingslovens § 20, stk. 4 og bilag 7:

- 1) *Befolkningen og menneskers sundhed,*
- 2) *den biologiske mangfoldighed med særlig vægt på arter og naturtyper, der er beskyttet i henhold til Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle,*
- 3) *jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,*
- 4) *materielle goder, kulturarv og landskab,*
- 5) *samspillet mellem faktorerne i nr. 1-4.*

Hertil skal der yderligere jf. Miljøvurderingslovens § 20, stk. 5 beskrives de forventede virkninger af projektets sårbarhed over for risici for større ulykker og katastrofer set i relation til de forhold, som fremgår af § 20, stk. 4.

Da miljøvurderingen også skal opfylde kravene til en miljøvurdering af plandokumenterne skal miljøkonsekvensrapporten også indeholde en skitsering af planens indhold, hovedformål og forbindelser med andre planer og programmer samt belyse de miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på internationalt plan, fællesskabsplan eller medlemsstatsplan, og som er relevante for planen, og hvordan der under udarbejdelsen af den/det er taget hensyn til disse mål og andre miljøhensyn. Det gælder f.eks. EU-vandrammedirektiv og EU-habitatdirektivet, som er implementeret i dansk lovgivning. Endvidere skal der være en beskrivelse af de påtænkte foranstaltninger vedrørende overvågning.

Det fremgår desuden af § 20, stk. 3, at har VVM-myndigheden afgivet en udtalelse efter miljøvurderingslovens § 23 (afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten), skal bygherre lægge udtalelsen til grund for hvilke data, undersøgelser og vurderinger, der skal tilvejebringes og indgå i miljøkonsekvensrapporten.

Hvad angår miljøkonsekvensrapportens kvalitet, er der i miljøvurderingslovens § 20, stk. 6 præciseret, at miljøkonsekvensrapporten skal udarbejdes af kvalificerede og kompetente eksperter.

Da udtalelsen som udgangspunkt afgives på det foreliggende data-/oplysningsgrundlag, kan der være forhold, som senere viser sig at være enten mindre vigtige og/eller overflødige i forhold til udtalelsen. Det kan også være, at der viser sig at være forhold, der er meget vigtige og/eller centrale for vurderingen af indvirkningen på miljøet, men som ikke var kendt eller måske undervurderet i udtalelsen. Sådanne forhold kan og skal justeres hen ad vejen, idet også forventningerne til indholdet af miljøkonsekvensrapporten vil være justeret.

Jammerbugt og Vesthimmerlands kommuner har herudover mulighed for at indhente yderligere oplysninger i forlængelse af miljøkonsekvensrapporten, jf. Miljøvurderingslovens § 24, hvis der er yderligere emner eller problemstillinger, der bør belyses som en del af det endelige beslutningsgrundlag.

5. Jammerbugt og Vesthimmerlands kommuners forventninger til miljøvurderingen

Jammerbugt og Vesthimmerlands kommuners krav og forventninger til miljøkonsekvensrapportens indhold fremgår af afgrænsningsskemaet i dette notat under pkt. 6.1.

Miljøkonsekvensrapporten behøver ikke følge samme struktur som afgrænsningsskemaet, men det er afgørende for processen, at krav stillet i udtalelsen er dækket i rapporten samt rapporten behandler de angivne miljøfaktorer i tilstrækkeligt omfang og opfylder kravene som fremgår af Miljøvurderingslovens § 12 og 20.

Det skal bemærkes, at kommunerne ønsker, at miljøkonsekvensrapporten formidler projektet og resultaterne af miljøundersøgelserne på en læsevenlig måde. Her tænkes især på det "Ikke-tekniske resumé", som skal kunne læses og forstås af personer uden faglig viden om miljøpåvirkninger. Kommunerne lægger samtidigt vægt på, at der for så vidt angår de øvrige dele af miljøkonsekvensrapporten, ikke gås på kompromis med det faglige indhold og kvalitet, for at øge læsevenligheden. Eventuelle teknisk tunge redegørelser og/eller beregninger, der er relevante og understøtter miljøkonsekvensrapporten, kan eventuelt vedlægges som bilag i form af baggrundsrapporter/notater, mens beskrivelser, vurderinger og konklusioner fra sådanne bilag gengives i korthed i selve miljøkonsekvensrapporten.

5.1.1 Generelt om væsentlige miljøpåvirkninger

Miljøkonsekvensrapporten skal både behandle væsentlige negative og væsentlige positive påvirkninger og konsekvenser.

Desuden bør vurderingerne omfatte projektets såvel direkte virkninger og i givet fald dets indirekte, sekundære, kumulative, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige påvirkninger af væsentlig karakter.

5.1.2 Generelt om metode og datagrundlag

I skemaet i afsnit 6.2 er der oplyst en henvisning til diverse metoder og datagrundlag, som miljøkonsekvensrapportens enkelte miljøfaktorer forventes at være baseret på. De nævnte metoder og data/informationskilder samt tekniske anvisninger og lign. er Jammerbugt og Vesthimmerlands kommuners vurderinger af, hvor relevant materiale til brug i udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten kan findes. Det skal bemærkes, at de nævnte metoder og datagrundlag ikke er udtømmende. Kommunerne forudsætter således, at bygherre eller dennes rådgivere til projektet selv identificerer supplerende relevante kilder af høj kvalitet.

Der er i enkelte tilfælde anført, at feltundersøgelser er/kan være nødvendige. Dette er et udtryk for, at kommunerne vurderer, at der skal foretages konkrete undersøgelser i området for at give det bedst mulige grundlag for vurdering af det givne miljøforhold. Det betyder dog ikke, at feltundersøgelser ikke kan være nødvendige i vurderinger af andre miljøforhold, selvom det ikke måtte være beskrevet under metode og datagrundlag. Det er således bygherres ansvar at sikre, at oplysningerne i miljøkonsekvensrapporten er af tilstrækkelig høj faglig kvalitet, og at oplysningerne er fyldestgørende. Det skal også klart beskrives i miljøkonsekvensrapporten, hvis

der mangler oplysninger for givne miljøforhold eller på anden måde er væsentlig usikkerhed om konklusionerne.

5.1.3 Kortmaterialer

I Miljøvurderingslovens bilag 7, punkt 1 (a) er der krav til beskrivelse af projektet, herunder en beskrivelse af projektets placering. Jammerbugt og Vesthimmerlands kommuner ønsker i den forbindelse, at der til beskrivelse og placering skal udarbejdes relevante kortmaterialer, der vises i passende størrelsesforhold, således der kan dannes et godt overblik og indtryk af projektet.

5.1.4 Beskrivelse af overordnede emner i miljøkonsekvensrapporten

Jf. Miljøvurderingsloven skal miljøkonsekvensrapporten indeholde nedenstående overordnede emner, som nedenfor gennemgås med uddybende kommentarer.

5.1.4.1 Et ikke-teknisk resumé (jf. bilag 7, pkt. 9)

Der skal udarbejdes et ikke-teknisk resumé på grundlag af fremlagte oplysninger i miljøkonsekvensrapporten. Sigtet med resuméet er at få fremstillet en kort konkluderende beskrivelse af projektet og de forventede indvirkninger på miljøet som følge af projektets gennemførelse. Beskrivelsen skal være i et ikke teknisk og let forståeligt sprog meget gerne suppleret med illustrative kort, tegninger og fotos, som kan bidrage til lettere at forstå projektet og dets konsekvenser for omgivelserne og miljøet.

5.1.4.2 En beskrivelse af projektet, (jf. Bilag 7, pkt. 1 (a - d))

En beskrivelse af projektets placering, herunder med diverse kortmaterialer i passende størrelsesforhold således der kan dannes et godt overblik og indtryk af projektet. Dette gælder også for de enkelte delprojekter, der bl.a. ønskes vist i forhold til omgivelser, herunder relevante arealanvendelser, udpegede områder med særlige interesser, i forhold til berørte grundejere m.v. (som tidligere anført ved krav til kortmaterialer).

En beskrivelse af hele projektets fysiske karakteristika, herunder, hvor det er relevant, fornødne nedrivningsarbejder, og arealanvendelsesbehovet i anlægs- og driftsfaserne til f.eks. oplag af materialer, affald eller behov for arbejdspladser og for faciliteter til mand-skab mv.

En beskrivelse af de væsentligste karakteristika ved projektets anlægs- og driftsfase i forhold til f.eks. energibehov og energiforbrug, typen og mængden af de anvendte materialer og naturressourcer (herunder vand, jordarealer, jordbund og biodiversitet).

- et skøn efter type og mængde over forventede reststoffer og emissioner (såsom vand-, luft-, jordbunds- og undergrundsforurening, støj, vibrationer, lys, varme, stråling) og mængder og typer af affald produceret i anlægs- og driftsfaserne, og hvor disse forventes behandlet og bortskaffet m.v.

5.1.4.3 En beskrivelse af de rimelige alternativer (jf. bilag 7, pkt. 2)

Se en nærmere beskrivelse i afsnit 6.4.

5.1.4.4 Referencescenariet/nul-alternativet (jf. bilag 7, pkt. 3)

Se en nærmere beskrivelse i afsnit 6.4.

5.1.4.5 Miljøfaktorer og forhold, der skal miljøvurderes (jf. bilag 7, pkt. 4)

En beskrivelse jf. Bilag 7, pkt. 4 og 5 omhandler de faktorer og miljøforhold, der jf. vedlagte afgrænsningsskema skal miljøvurderes i miljøkonsekvensrapporten, fordi de kan forventes at blive berørt i væsentlig grad af projektet samt af karakteren og omfanget af de forventede væsentlige virkninger på miljøet, herunder kumulative, indirekte, kort- og langsigtede virkninger.

I afgrænsningsskemaet i afsnit 6 uddybes de miljøforhold, som ifølge bilag 7, pkt. 4 og 5 skal indgå i miljøkonsekvensrapporten

5.1.4.6 En beskrivelse af projektets forventede væsentlige virkninger på miljøet som følge af bl.a. (jf. bilag 7, pkt. 5):

- a) anlæggelsen og tilstedeværelsen af projektet, herunder, hvor det er relevant, nedrivningsarbejder
- b) brugen af naturressourcer, navnlig jordarealer, jordbund, vand og biodiversitet, så vidt muligt under hensyntagen til en bæredygtig adgang til disse ressourcer
- c) emissionen af forurenende stoffer, støj, vibrationer, lys, varme og stråling, opståelsen af gener og bortskaffelsen og genvindingen af affald
- d) faren for menneskers sundhed, kulturarven og miljøet (f.eks. på grund af ulykker eller katastrofer)
- e) kumulationen af projektets virkninger med andre eksisterende og/eller godkendte projekter, idet der tages hensyn til eventuelle eksisterende miljøproblemer i forbindelse med områder af særlig miljømæssig betydning, som kan forventes at blive berørt, eller anvendelsen af naturressourcer
- f) projektets indvirkning på klimaet (f.eks. arten og omfanget af drivhusgasemissioner) og projektets sårbarhed over for klimaændringer
- g) de anvendte teknologier og stoffer.

Beskrivelsen af de forventede væsentlige virkninger på de i § 20, stk. 4, angivne faktorer bør omfatte projektets direkte virkninger og i givet fald dets indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger. I beskrivelsen bør der tages hensyn til de miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på EU- eller medlemsstatsplan, og som er relevante for projektet.

5.1.4.7 Kumulative forhold (jf. Bilag 7, pkt. 5e)

Et særskilt afsnit, der beskriver kumulationen af projektets virkninger med andre eksisterende og/eller godkendte projekter, idet der tages hensyn til eventuelle eksisterende miljøproblemer i forbindelse med områder af særlig miljømæssig betydning, som kan forventes at blive berørt, eller anvendelsen af naturressourcer.

5.1.4.8 Metodebeskrivelse (jf. bilag 7, pkt. 6)

Et særskilt afsnit, der sammenfattende beskriver hvilke metoder eller beviser der er anvendt til identificeringen og forudberegningen af de væsentlige virkninger på miljøet, herunder oplysninger vedrørende eventuelle vanskeligheder (f.eks. tekniske mangler eller

manglende viden) i forbindelse med indsamlingen af de krævede oplysninger og vedrørende de vigtigste usikkerheder.

5.1.4.9 *Afværgeforanstaltninger og overvågning (jf. bilag 7, punkt 7)*

Et særskilt afsnit der sammenfattende beskriver samtlige påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge, begrænse eller om muligt neutralisere identificerede væsentlige skadelige virkninger på miljøet og, om relevant, af eventuelle foreslåede overvågningsordninger (f.eks. udarbejdelse af en analyse efter projektets afslutning). Denne beskrivelse bør redegøre for, i hvilken grad de væsentlige skadelige virkninger på miljøet undgås, forebygges, begrænses eller neutraliseres, og bør dække både anlægs- og driftsfasen.

Rapporten skal også beskrive relevante tiltag ift. overvågning, og om disse iværksættes egenhændigt af Eurowind Project A/S som en del af projektet. Det kan f.eks. være overvågning for at dokumentere effekten af afværgeforanstaltninger eller overvågning af, om identificerede skadelige virkninger opstår, som dermed kan kræve igangsættelse af afværgeforanstaltninger. Derudover skal der til hvert afsnit omhandlende det enkelte miljøemne, der skal miljøvurderes være et tilhørende underafsnit, hvor eventuelle afværgeforanstaltninger og overvågning for emnet beskrives nærmere jf. bilag 7, pkt. 7.

5.1.4.10 *Projektets sårbarhed overfor større ulykker/og eller katastrofer (jf. bilag 7 pkt. 8)*

En beskrivelse af projektets forventede skadelige virkninger på miljøet som følge af projektets sårbarhed over for større ulykker og/eller katastrofer, som er relevante for det pågældende projekt.

5.1.4.11 *Referenceliste (jf. bilag 7, pkt. 10)*

En referenceliste med oplysninger om kilderne til de i rapporten indeholdte beskrivelser og vurderinger. Miljøkonsekvensrapporten skal indeholde en referenceliste, som skal gøre det muligt at genfinde forskning, undersøgelser, rapporter mv., som danner grundlag for vurderingerne i rapporten.

5.1.5 **Overordnede emner i miljøvurderingen af plandokumenterne**

Kravene til miljøvurderingen af plandokumenterne fremgår af Miljøvurderingslovens bilag 4. De oplysninger, der i henhold til § 12, stk. 1, skal gives er med forbehold af § 12, stk. 2 og 3, følgende:

- a) en skitsering af planens eller programmets indhold, hovedformål og forbindelser med andre relevante planer og programmer
- b) de relevante aspekter af den nuværende miljøstatus og dens sandsynlige udvikling, hvis planen eller programmet ikke gennemføres
- c) miljøforholdene i områder, der kan blive væsentligt berørt
- d) ethvert eksisterende miljøproblem, som er relevant for planen eller programmet, herunder navnlig problemer på områder af særlig betydning for miljøet som f.eks. de områder, der er udpeget efter direktiv 79/409/EØF og 92/43/EØF
- e) de miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på internationalt plan, fællesskabsplan eller medlemsstatsplan, og som er relevante for planen eller programmet, og hvordan der under udarbejdelsen af den/det er taget hensyn til disse mål og andre miljøhensyn

- f) den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder på spørgsmål som den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, fauna, flora, jordbund, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser, samt arkitektonisk og arkæologisk arv, landskab og det indbyrdes forhold mellem ovenstående faktorer
- g) planlagte foranstaltninger for at undgå, begrænse og så vidt muligt opveje enhver eventuel væsentlig negativ indvirkning på miljøet af planens eller programmets gennemførelse
- h) en kort skitsering af grunden til at vælge de alternativer, der har været behandlet, og en beskrivelse af, hvorledes vurderingen er gennemført, herunder eventuelle vanskeligheder (som f.eks. tekniske mangler eller mangel på knowhow), der er opstået under indsamlingen af de krævede oplysninger
- i) en beskrivelse af de påtænkte foranstaltninger vedrørende overvågning i overensstemmelse med § 14
- j) et ikketechnisk resumé af de oplysninger, der blev givet under ovennævnte punkter.

Da der er stort overlap mellem miljøvurderingen af plandokumenterne og projektet vil kravene til miljøkonsekvensrapportens indhold være dækkende for hovedparten af miljøemnerne. For at være fuldt dækkende skal miljøkonsekvensrapporten suppleres med punkt a) og i), der bl.a. omfatter forbindelser med andre relevante planer og programmer og påtænkte foranstaltninger vedrørende overvågning.

6. Afgrænsning af miljøvurderingen

Idet projektet er realiseret, og der er tale om en retlig lovliggørelsesproces, har Jammerbugt og Vesthimmerlands kommuner besluttet, at tage udgangspunkt i den allerede udarbejdede miljørapport "Miljørapport med VVM-redegørelse og Miljøvurdering (december 2016)".

I det omfang materialet i den udarbejdede miljørapport fra 2016 stadig er fyldestgørende vil det blive genbrugt, og i det omfang det vurderes, at der er kommet ny videnskabelig eller faktisk viden, vil miljørapporten blive opdateret med disse oplysninger, sammen med de oplysninger som hhv. Planklagenævnet og Miljø- og Fødevareklagenævnet har påpeget som retlige og væsentlige mangler.

Jammerbugt og Vesthimmerlands kommuner har anvendt nedenstående afgrænsningsskema til at få belyst, hvilke faktorer der kan forventes at blive berørt i væsentlig grad af projektet, jf. beskrivelserne under punkt 4 og 5 på bilag 7 i Miljøvurderingsloven. Der er lavet en kolonne der beskriver hvorvidt der er materiale der kan genbruges, og en kolonne der beskriver hvorvidt der skal udarbejdes supplerende materiale.

Der er foretaget høring af berørte myndigheder og offentligheden jf. miljøvurderingslovens § 32, stk.3, nr. 2 og § 35, stk. 3, nr. 2.

Henvendelserne på baggrund af offentlighedsfasen er oplistet og behandlet i særskilt notat – som vedlægges det endelige afgrænsningsnotat.

Afgrænsningsnotatet er baseret på Jammerbugt og Vesthimmerlands kommuners samlede vurdering efter de indkomne forslag fra offentligheden og berørte myndigheder fra offentlighedsfasen.

6.1 Identificerede miljøpåvirkninger

I nedenstående skema redegøres for Jammerbugt og Vesthimmerlands kommuners vurdering af, om det ansøgte projekt kan antages at medføre væsentlig indvirkning på disse faktorer. I det omfang det antages, at en eller flere af de nævnte faktorer vil kunne påvirkes væsentligt, vil dette blive nærmere belyst i miljøkonsekvensrapporten, ellers ikke.

Miljøfaktor	Ikke væsentlig indvirkning	Mulig væsentlig indvirkning	Bemærkninger/vurdering	
			Oprindelig miljørapport fra december 2016	Suppleres i ny miljørapport 2022
Biologisk mangfoldighed, fauna og flora		X	Emnet er behandlet i afsnit 5.4 i miljørapporten.	<p>Afsnittet "Natur" skal beskrives i et afsnit for sig selv.</p> <p>Afsnittet opdateres med nyeste viden og datagrundlag.</p> <p>Herunder skal hele naturafsnittet opdateres med særligt fokus på Natura 2000 og bilag IV arter (med nye data for flagermus). Der skal tages højde for opdateret udpegningsgrundlag og nye basisanalyse for Natura 2000 området. Den opdaterede Natura 2000 konsekvensvurdering vedlægges af praktiske grunde som bilag, så kun eksisterende forhold, udpegningsgrundlag og konklusioner skrives ind i selve miljørapporten men med henvisning til Natura 2000 konsekvensvurderingen.</p>
Befolkningen		X	<p>Beskrivelse af hvordan projektet påvirker mennesker som sådan, dvs. befolkningens levevilkår.</p> <p>Der er udarbejdet visualiseringer.</p>	<p>Visualiseringerne genbruges, idet disse er meget omfattende og viser før- og efter situationen med samme baggrund.</p> <p>Det kommenteres dog, hvordan udtagningen af mølle 1 og 2 influerer på vurderingen af visuel og landskabelige påvirkninger. Der skal tages nogle enkelte fotos af møllerne fra</p>

				<p>nogle centrale steder, som indsættes direkte i miljørapporten og understøtter vurderinger af visuel og landskabelig påvirkning. Den oprindelige visualiseringsrapport med knap 50 visualiseringer forventes genbrugt og vedlagt som bilag til miljørapporten. De billeder fra den oprindelige miljørapport som ønskes suppleret er:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fotopkt. 16b, Aggersundbroen - Fotopkt. 19, Syd for Gøttrup - Fotopkt. 24, Bygholm Vejle øst - Fotopkt. 26, Lendrupvej, syd for Lendrup Huse <p>På den måde er der billeder fra flere forskellige positioner nord, syd, øst og vest for området.</p>
Menneskers sundhed		X	<p>Vindmøller medfører skyggekast til omgivelserne. Afsnittet vedr. skyggekast er beskrevet i miljørapportens kap. 4.3</p> <p>Vindmøller medfører støjpåvirkninger af omgivelserne. Støjpåvirkningen fra vindmøller er beskrevet i miljørapportens kap. 4.2.</p>	<p>Beregninger og kort vedr. skyggekast kan genbruges. Afsnittet i den oprindelige miljørapport baserer sig på den mølletype, som er realiseret i området. Beskrivelse af alternative mølletyper i oprindelig miljørapport kan udgå.</p> <p>Støjberegninger baseres på de støj anmeldte møller, så de er retvisende i forhold til det endelige valg af mølletype og deres effekt. Støjafsnittet opdateres med de nye støjtal, og nyere viden, herunder måling af faktisk støj, om støjpåvirkning inddrages i teksten.</p>
Jordarealer og jordbund	X		Emnet er beskrevet i miljørapportens kap. 5.3.	Beskrivelsen i afsnittet kan genbruges, og behøver ikke yderligere opdatering, under forudsætning af at nyeste viden og lovgivning er taget i betragtning.
Vand	X		Emnet er beskrevet i miljørapportens kap. 5.3	Beskrivelsen i afsnittet kan genbruges, og behøver ikke yderligere opdatering, under forudsætning af at nyeste viden og lovgivning er taget i betragtning.
Luft og klimatiske faktorer		X	Emnet er beskrevet i miljørapportens kap. 5.1	Afsnittet genbruges og opdateres med ny viden, herunder viden om produktionsforhold og CO ₂ -ækvivalenter. O-alternativet er defineret i afsnit 6.4.1 som en situation, hvor der ingen møller er.
Materielle goder	X		Emnet er beskrevet i kap. 6.6 i miljørapporten.	Beskrivelsen i afsnittet kan genbruges, og opdateres iht. opdateret VE-lov, og evt. yderligere ny viden og lovgivning.

Trafik	X		I miljørapporten er der i kap. 2.3 beskrevet forhold vedr. etablering af veje og trafik i anlægsfasen, og i kap. 2.4 beskrevet trafik i driftsfasen. Desuden indeholder miljørapportens kap. 6.2 forhold vedr. lufttrafik,	Beskrivelsen i afsnittet kan genbruges, og behøver ikke yderligere opdatering, under forudsætning af at nyeste viden og lovgivning er taget i betragtning. Umiddelbart vurderes ikke behov for at genbruge beskrivelser fra anlægsfasen idet denne er gennemført i det aktuelle tilfælde.
Kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser, samt arkitektonisk og arkæologisk arv		X	Emnet er beskrevet i miljørapportens kap. 3.	Afsnittet genbruges og opdateres med nyeste viden og plangrundlag. Korthenvisninger opdateres så der kun fremgår 18 møller på kortene, og ikke 20 møller som oprindeligt.
Landskab		X	Emnet er beskrevet i miljørapportens kap. 3.	Afsnittet genbruges og opdateres med nyeste viden og plangrundlag. Korthenvisninger opdateres så der kun fremgår 18 møller på kortene, og ikke 20 møller som oprindeligt.
Det indbyrdes forhold mellem ovenstående faktorer		(X)	Der kan være indbyrdes forhold mellem de respektive miljøfaktorer, hvor f.eks. støbning af fundamenter kan påvirke grundvandsspejlet. I miljørapporten er det ikke fundet nødvendigt at behandle forholdet i et særskilt afsnit, men i stedet vil de indbyrdes forhold blive beskrevet under de enkelte miljøtemaer,	Der findes ikke behov for yderligere opdatering af dette afsnit, og de indbyrdes forhold der er beskrevet i den oprindelige miljørapport kan genbruges under de enkelte miljøtemaer under forudsætning af at nyeste viden og lovgivning er taget i betragtning.

6.2 Vurderingskriterier, metode og data

I nedenstående skema redegøres for kriterier, metode og data, som vil blive anvendt ved vurderingen af de sandsynlige væsentlige indvirkninger på de miljøfaktorer, som er fundet relevante at belyse nærmere i miljøkonsekvensrapporten, jf. ovenstående. I nedenstående skema redegøres for Jammerbugt og Vesthimmerlands kommuners krav til metode og data til brug for vurderingen af de sandsynlige væsentlige indvirkninger på de miljøfaktorer, som er fundet relevante at belyse nærmere i miljøkonsekvensrapporten, jf. ovenstående.

Miljøfaktor	Temaer, der undersøges.	Metode	Data (behov/tilgængelighed)
Biologisk mangfoldighed, flora og fauna	<p>§ 3 beskyttet natur</p> <p>Påvirkning af Natura 2000-områder med fokus på Natura 2000-område N16 og habitatområde H16 samt fuglebeskyttelsesområderne F8, F12 og F13 evt. flere.</p> <p>Vurdering af, hvilke fortrængningszoner vindmøllerne kan medføre i forhold til de enkelte fuglearter på udpegningsgrundlaget. Herunder også en vurdering af, om disse zoner mindskes med tiden, og i bekræftende fald hvornår og hvor meget i forhold til de enkelte fuglearter på udpegningsgrundlaget.</p> <p>Påvirkning af særligt beskyttelseskrævende arter under EU's habitatdirektiv (bilag IV-arter).</p> <p>Risiko for kollision med vindmøller for fugle og flagermus.</p> <p>Risiko for tab af yngle- og rasteområder</p> <p>Grønne korridorer, beplantningsbælter m.m., potentiale for øget biodiversitet.</p> <p>Fortrængning.</p>	<p>Feltregistrering af beskyttede naturtyper (§ 3) og potentielle levesteder for beskyttede arter</p> <p>Monitorering af flagermus aktivitet med lyttebokse i yngle- og trækperioder i henhold til metoder i Forvaltningsplan for flagermus (Miljøstyrelsen, 2013).</p> <p>Vurdering i forhold til habitatbekendtgørelsens bestemmelser om påvirkning af Natura 2000-områder</p> <p>Vurdering af, om der kan ske skade på yngle- og rasteområder for bilag IV arter, herunder kortlægning af mulige levesteder i træer og bygninger, der planlægges nedlagt.</p> <p>Fugle vurderes ud fra 4 årlige besigtigelser og indhentning af data fra DOF-basen fra de seneste 2 år.</p>	<p>Naturdatabasen.</p> <p>Danmarks Miljøportal, arealinformation.</p> <p>Natura 2000 planer og basisanalyser hertil.</p> <p>Opmærksomheden henledes på opdateringer af udpegningsgrundlag samt ny basisanalyse for Natura 2000 område N16 for perioden 2022-2027.</p> <p>Af rapportering fra feltundersøgelser</p> <p>Analyse af registreret flagermus aktivitet i området generelt og specielt omkring gamle træer og bygninger, der forventes nedlagt.</p> <p>Fugledata fra DOF-basen</p>

	Kumulative effekter		
Befolkningen	Påvirkning hos naboer	Vurdering af visualiseringer samt faktiske forhold.	Projekt- og lokalplanforslag Eksisterende visualiseringer genbruges med supplement af nye fotos af faktiske forhold fra enkelte positioner. Positionerne fremgår af skema i afsnit 6.1.
Menneskers sundhed	Støj fra vindmøller, både normal støj og lavfrekvent støj. Skyggekast fra vindmøller	Støjberregning Støjmålinger fra støj anmeldte vindmøller. Betydning af kumulativ støj. Skyggekastberregninger.	Kildestøjdata for alle vindmøller, inkl. støj anmeldte møller. Beregnes i henhold til beregningskrav og støjgrænser i gældende bekendtgørelse om støj fra vindmøller. Højde og rotorstørrelse for vindmøller. Udgangspunktet er maksimalt 10 timers skyggekast årligt på naboejendomme. Kræftens bekæmpelses sundhedsundersøgelse i relation til støj fra vindmøller.
Vand	Indvirkning ved aktiviteter i anlægs- og driftsfase, herunder indvirkning på grundvandsinteresser.	Vurdering i forhold til nedsivning og anlægsarbejde og nedsivning på arealer med grundvandsinteresser.	Danmarks Miljøportal, arealinformation og miljødatabaser. Oplysninger om kildepladser og vandindvindingsoplade samt sårbare grundvandsområder, inkl. 300 meter zoner omkring almene borer.
Luft og klimatiske faktorer	Reduktion af emissioner.	Sammenligning med emissioner af CO2 og forurenende partikler fra energiproduktion baseret på fossile brændsler.	Beregning af forventet energiproduktion. Udledningskoefficienter for kulbaseret energiproduktion.

	Projektets bidrag til klimastrategier.		Nationale klimamål, energiaftale, Grøn Energi Nordjylland.
Kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser, samt arkitektonisk og arkæologisk arv	Udsigten fra nærliggende kirker og det visuelle samspil mellem kirkerne og vindmøller i landskabet. Beskrivelse og vurdering af bygge- og beskyttelseslinjer	Kortanalyse, besigtigelse og visualiseringer i relevant omfang fastlagt af Jammerbugt og Vesthimmerlands kommuner. Visualiseringer af vindmøller vises sammen med referencefotos af eksisterende forhold med opstillede møller i en samlet visualiseringsrapport som bilag.	Fotoregistreringer fra udvalgte standpunkter. Visualiseringer udarbejdet i Windpro og efter gældende standarder.
Landskab	Den visuelle påvirkning i forhold til landskabskarakteren, herunder det visuelle samspil med øvrige tekniske anlæg, inden for vindmøllernes visuelle konsekvenszone.	Kortanalyse, besigtigelse og visualiseringer i relevant omfang fastlagt af Jammerbugt og Vesthimmerlands kommuner. Visualiseringer af vindmøller vises sammen med referencefotos af eksisterende forhold med opstillede møller i en samlet visualiseringsrapport som bilag.	Fotoregistreringer fra udvalgte standpunkter. Visualiseringer udarbejdet i Windpro og efter gældende standarder. Kort over fotopunkter til visualiseringer skal vedlægges som bilag.

6.3 Planer og målsætninger, der vil indgå i miljøvurderingen

Følgende planer og programmer vurderes at indeholde målsætninger og retningslinjer, som er relevante for bedømmelsen af miljøpåvirkninger.

- Kommuneplan 21, Jammerbugt Kommune
- Kommuneplan 2021-2033, Vesthimmerlands Kommune
- Et energisk Nordjylland, sådan bliver Nordjylland selvforsynende med vedvarende energi
- Natura 2000 planer 2016-2022
- Udkast til Natura 2000 planer 2022 -2027
- Vandområdeplan 2015-2021 for Jylland/Fyn
- Udkast til Vandområdeplan 2021-2027.

6.4 Valg af alternativer

Ifølge miljøvurderingslovens bilag 4 pkt. h og bilag 7, pkt. 2, skal miljørapporten omfatte en kort skitsering af grunden til at vælge det/de alternativer, der har været behandlet samt en beskrivelse af rimelige alternativer, som bygherren har undersøgt og som er relevante for det fremlagte projekt og de særlige karakteristika, og angivelse af hovedårsagerne til det trufne valg, herunder en sammenligning af miljøpåvirkningerne.

I forbindelse med udarbejdelse af miljørapporten fra 2016 er der foretaget vurderinger af indkomne forslag til alternativer. Der vurderedes ikke at være fremkommet rimelige forslag til alternativer, som er bæredygtige i forhold til at der var tale om et saneringsprojekt hvor der skulle nedtages 20 vindmøller. Alternative mølleplaceringer udenfor det udlagte vindmølleområde blev ikke blevet behandlet yderligere, da det ikke vil være overensstemmelse med Vesthimmerlands Kommunes kommuneplan.

Idet der er tale om en lovliggørelsesproces vurderes der, som udgangspunkt, ikke behov for at redegøre for yderligere alternativer udover 0-alternativet, se nedenfor.

6.4.1 0-alternativet

Idet der er tale om en lovliggørelsesproces af allerede opstillede vindmøller, defineres 0-alternativet som en situation, hvor de opstillede møller nedtages, og der herefter ikke står vindmøller på lokaliteten.

UDKAST